Ч. 10. Чернівцї, субота дня 13. (25.) січня 1896. Рачник XII.

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ виносить:
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублів або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі газет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ:
щодня кромі недїль і руских сьвят.
Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї донеси адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером

З галицкого сойму.

—

На 12-ім засїданю з дня 23-го с. м. здавав видїл краєвий справу про субвенцию на викупленє останків костела і монастиря подомінїканьского в Осьвітимі; справозданє відослано до буджетової комісиї. Над петициєю о. Бобровича, руского сьвященика при шпитали, о стабілїзацию і підвисшенє єго платнї перейшов сойм до порядку дневного. Наступило умотивованє внесеня пос. Барвіньского, котре звучить: „Зваживши, що краєві відносини, як і практичні потреби в житю вимагають знаня краєвих мов; зваживши, що й просьвітні вигляди промавляють за тим, щоби шкільна молодїж в нашім краю знала обидві краєві мови, вносять підписані: Вис. сойм зволить ухвалити: Взиває ся ц. к. правительство, щоби в середних школах в королївстві Галичини і Володимириї завело обовязкову науку обидвох мов рускої і польскої“. Бесїдник вказав на велику вагу сеї справи для національного розвитку обох народів і для педаґоґічного вихованя. Свого часу др. Цоль вказав на таку потребу і хоч ставляють ся сему питаню великі трудности, то все таки можна-би їх поборοти. Вказують на артикул 19. основних законів державних, котрий не дозваляє обовязкову науку обох мов, але сю трудність можна би так усунути, що краєва рапрезентация у Відни постарала би ся о додаткове доповненє того артикулу. Коли-би молодїж вчила ся обох краєвих мов, то се безперечно причинило би ся до полагодженя відносин між обома народами. Коли-ж противно Поляк не розуміє рускої мови, то годї єму також зрозуміти потреби і змаганя руского народу. Користь з сего внесеня ясна, отже нехай сойм розважить єго як слїд, а всякі трудности дадуть ся при добрій воли усунути. — Внесенє відослано до шкільної комісиї.

Пос. Поточек мотивував своє внесенє в справі полученя двірских обшарів з громадами на основі рівної участи в усїх користях і тягарах. Внесенє відослано до громадскої комісиї.

Пос. Барвіньский мотивував коротко своє друге внесенє, котре звучить: „Зваживши, що кождий державний і автономічний урядник повинен знати обі краєві мови: руску і польску в письмі і слові; зваживши, що також кандидати на урядників не мають нагоди набути знаня рускої мови в слові і письмі і не можуть виказати ся потрібною в тім взглядї кваліфікациєю: зваживши, що з того виникають в урядованю всякі трудности і перепони, а обовязуючі законні постанови що-до рускої мови в судах і адміністрацийних урядах остають ся в великій части несповненими — предкладають підписані високому соймови до рішеня: Взиває ся ц. к. правительство: 1) щоби для кандидатів на урядників були на університетї заведені практичні курси рускої мови; 2) щоби були установлені іспитові комісиї, котрі би уквалїфікованим кандидатам виставляли сьвідоцтва знаня рускої мови в слові і письмі; 3) щоби для урядників, котрі не мали спроможности набути знаня рускої мови в письмі і слові, устроювано практичні курси науки рускої мови по містах, де будуть до того потрібні услівя; 4) щоби визначено речинець в якім мають собі присвоїти знанє рускої мови в письмі і слові урядники, котрі доси не мали спроможности рускої мови навчити ся. — Взиває ся видїл краєвий, щоби евентуально, де будуть практичні курси науки рускої мови для урядників устроєні, поручив урядникам автономічним, учащати на ті практичні курси і щоби визначив речинець, до якого автономічні урядники мають присвоїти собі знанє рускої мови в письмі і слові“. Внесенє відослано до адміністрацийної комісиї. — Пос. Вахнянин мотивовав своє внесенє: „Основою розросту і сил кождого народу єсть національне образованє; оно дасть ся осягнути лиш посредством институций, в котрих наука подаєсь в язицї матернім. Майже тримілїоновий нарід руский в Галичинї для образованя молодежи своєї посїдає лиш дві повні ґімназиї і одну неповну. Число учеників народности рускої зросло в послїднім роцї шкільнім до поважної суми 2263, а з того числа ледви 900 учеників побирає науку в язицї матернім; з посеред ґімназий, істнуючих у всхідній Галичинї, ґімназия польска в Станїславові єсть найчисленнїйшою (609 учеників), а в нїй число учеників-Русинів від пять послїдних лїт доходить до 150; в ґімназиї станїславівскій треба було задля численности молодежи побіч осьми кляс головних відкрити вже сїм кляс паралєльних — з тих причин вносять підписані: Вис. сойм зволить ухвалити: Взиває ся ц. к. правительство до починєня відповідних кроків, щоби з шкільним роком 1896/7 при польскій ґімназиї в Станїславові відкрито постепенно кляси паралєльні з руским язиком викладовим“. Бесїдник в довшій промові вказав на се, що висшу культуру можна осягнути лише на основі національного образованя. Для трьох мілїонів Румунів в Австриї є трьох ґімназий за мало. Русини мусять

ТАНЦЇ.

—o—

Возьмеш тепер часопись в руки, то в новинках мало що більше найдеш, ак лиш самі вісти, що у Львові, Перемишли, Стрию, Станїславові, Терноподи, Коломиї, Чернівцях і всюди, де находить ся більша громада Русинів, танцюють; ту вечерок, а там баль. В таку веселу пору може не від річи буде сказати дещо про танцї. Танцюємо нераз цїлими ночами, по кілька миль накрутимо та наскакаємо ся на одній лише забаві, а дуже часто навіть не знаємо, звідки танцї взяли ся.

Учені кажуть, що первістний чоловік скорше вмів танцювати, як по теперішному говорити. Він рухами висказував свої бажаня і уподобаня. Але як там перед потопом сьвіта люди танцювали, то і здогадати ся трудно тай мало то кого буде обходити. Так само ученим лишім цїлу історию розвою танцю; они вже о тім досить написали ся. А ми лиш оком киньмо на східні народи, на Індийцїв, Перзів, Кавказцїв, Єгиптян і Евреїв, котрі танцями Богу молили ся; відтак на Греків, що танцї уважали не лиш за добру ґімнастику, але й за штуку (хореоґрафічну), на Римлян, що танцїв не любили, а вкінци на північно- і західно-европейскі народи (на Кельтів, Ґерман і Ґалїйцїв), котрі так само як Греки уживали танцю і до молитви і до забави.

З тих давних часів (2000 лїт перед Р. Хр. аж до 400 р. по Христї) годить ся передовсїм піднести се, що у всїх народів танець належав до культу релїґійного, так як тепер ще танець належить до релїґії неосьвічених народів в Америцї і Африцї. Давно вже звернули учені психольоґи увагу на сей обяв і стали єго розслїджувати.

Звістна річ, що початки всїх релїґій і почитанє Бога проявляли ся у людий вибухами страху перед висшою силою і злученим з тим змаганєм, ту силу втихомирити, переблагати. Люди собі думали, що ті незнані сили, ті боги не розуміють їх мови, инакше між собою говорять, отже прийшли на думки, благати їх рухами тїла і мінами лиця. Складанє жертв і сьпіванє пісень благальних то уже добуток пізнїйших, так сказати-б, фільозофічних часів і людий.

Ті рухи, розуміє ся, мусїли люди виконувати перед богами передовсїм руками і ногами, бо тими членами найлекше рухати. Сама міміка лиця була нецивілїзованому чоловікови ще незнана.

Спершу ті рухи були очивидно зовсїм свобідні і неправильні; але відтак з часом прийшли люди на думку, що одному Богу треба би инакше молити ся, а другому инакше, складали окремі рухи тїла разом, робили їх правильними — і так з тих рухів, по собі наступаючих, зложили ся танцї.

Коли-ж люди прийшли більше до розуму, завели в себе вже звичаї і обичаї, між тим і жертви для богів та молитви мовою, то танцї для молитви стали ся непотрібні. Але що старі звичаї дуже помалу уступають ся новим, то танцїв і при нових звичаях уживали більше або меньше. Аж коли на заходї народи увірили в одного Бога — духа в противеньстві до віри східних народів у ріжних божків „намацальних“, танець стратив свою вартість яко молитва. Але й перед тим ще релїґійне значінє танцїв у Греків, а особливо у Римлян дуже упало, так що танець подобав ся лише своїм ритмом і ним бавили людий по театрах та цирках. Зовсїм так само було вже тому 2000 лїт, як тепер з балєтами, лише не було тодї лїбретта до танцю і дорогих декораций. Але проте гарні танечницї подобали ся людям так само, як і нинї.

Вандрівки народів, повставанє держави Каролїнґів і ширенє християньства пошкодило — розуміє ся — звичаєви танцювати, бо всї ті події нищили давні звичаї і штуки. Але коли настав троха спокій і відносини уладнали ся, збудила ся в людях унаслїджена вдача і танець знов появив ся побіч музики і сьпіву, так як в такій злуцї находив ся ще й у Греків. У полудневих і полуднево-західних краях Европи повстали ті „національні танцї“, котрі потім як попали ся у висше, лучше товариство, то їх приборкано, обтято з надмірної пристрасти, огладжено так, що аж пороблено їх нескочними але скучними і як мотив музичний вмішано у ріжні наші теперішні товариські танцї. І так тепер танцї то штука, котра має свою історию, свої правила, своїх учителїв і своїх ґенїїв так, як кожда иньша штука. Зве ся та штука „хореоґрафія“ і можна єї оглянути на балєтах. Але-ж і звичайного суваня ногами по підлозї, крученя і підскакуваня треба

домагати ся своїх прав що-до національного шкільництва, бо лиш таким способом стане австрийска Русь осередком цілої Руси-України. Вагу рускої справи зрозуміли вже оба законодатні тіла і від пятьох літ повіяло теплійшим подувом. Тепер вже вкінци настала пора, коли оба народи мають не против себе, але побіч себе йти. Русини хочуть бути Русинами, а коли свого часу Смолька сказав: „Дайте нам бути Поляками а будемо добрими Австрийцями", то нехай же тепер Поляки дадуть Русинам нагоду бути Русинами. Здобутки Русинів на поли шкільництва не подобають ся деяким партиям, головно москвофілам, але тепер не пора до національних антагонізмів. — Бувший міністер шкільництва відносив ся до наших жадань прихильно, а маршалок сказав у своїй декларациї, що сойм буде прихильно відносити ся до оправданих жадань руских послів, отже тепер має більшість нагоду доказати свою прихильність. Внесенє відослано до шкільної комисиї.

По полагодженю дрібнійших справ і приняттю до відомости справозданя шкільної комисиї із стану середних шкіл в 1894/5 р. після справозданя кр. ради шкільної, наступило справозданє комисиї громадскої з проектом закона громадского для міст, необнятих законом з 13. марта 1889 р. Комисия предкладала проект закона і резолюцию, взиваючу виділ краєвий, щоби розслідив, які зміни треба би поробити в постановах краєвого законодавства громадского, що-до способу завідуваня специяльними справами людности християньскої і людности жидівскої, щоби порозумів ся в сій справі з правительством і на слідуючій сесиї предложив свої внесеня.

В загальній дискусиї забрав голос пос. Андр. Потоцкий жадаючи, щоби з уваги на то, що богато місточок не о много ріжнить ся від громад сільских, полишено в законі виділови краєвому можність порозуміти ся з намістництвом що-до евентуального виключеня від того закона декотрих малих міст, котрі того зажадають і на відворот на случай розвою декотрих меньших міст, обняти їх законом. Бесідник заявив наконець в імени своїх приятелів політичних, що закон той причинить ся до розвою нашого міщаньства, котре аж тепер приходить до становища, яке єму справедливо належить ся. — В специяльній дебаті ухвалено відтак цілий закон громадский для міст і місточок.

Пос. Бойко вносив, щоби єго внесенє поставлене на передпослідним засіданю в справі винагородженя громад за виконуванє чинностий порученого круга діланя відослано до комисиї адміністрацийної. Сойм ухвалив передати комисиї громадскій.

Пос. Крамарчик інтерпелював комисаря правительственного в справі внесеня заказу нищеня мяса і солонини з безрог з решетиною. — Пос. Окуневский інтерпелював комисаря правительственного в справі надужить старости в Жидачеві підчас виборів. — Пос. Винничук інтерпелював комисаря правительственного в справі побору сировиці в повіті станіславівскім. — Пос. Менциньский і товариші інтерпелювали комисаря правительственного, коли правительство вдоволить баженю сойму в справі трудностий, ставлених при реверсах демоляцийних і заказу будови в районах фортифікацийних. — На тім закінчено засіданє.

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 25. січня 1896. р.

Члени читальні „Руской Бесіди в Рогізні коло Чернівців прислали нам письмо, з котрого цікавійша вістка така: В Рогізні єсть не лише читальня, а й Власна поміч. Та члени сих товариств розуміють солідарність між собою так, що помагають собі взаїмно в потребі. Василеви Гаврилцеви, членови читальні, висапали иньші члени дві фалчі (4 морги) кукурузів; а коли Іля Меленка заслаб, то члени читальні змикали всю єго фасулю, біб, коловатні, буряки і гарбузи і за один день зачистили, що було, і звезли Меленці до дому. Розуміє ся, люди дуже тому дивували ся, а Меленка тішив ся і дякував. Певна річ, що оттака взаїмна поміч буде тримати членів читальні разом.

Друга справа рогізняньских читальників — то школа. Клопіт мають такий, як майже всї громади рускі. Ніхто перше не постарає ся, аби до ради громадскої вибрали своїх людий, а коли потім та рада робить собі по своїму і задумує, так як рогізняньска, школу помістити в старім недоступнім броварі геть за селом, тоді селяни крутять ся і падькають ся та шукають ради. А нехай би сего року прийшло ся знов вибрати нову раду громадску, село вибере знов поплечників панских і потім буде плакати само на себе. Такі вже нерозумні люди. Але ми сподїваємо ся, що наша рогізняньска читальня навчить ціле село, як себе шанувати, тай до того не допустить, аби діти мали пів милї болотами або снігами бігати в село до школи, лише длятого, що пан хоче продати свій бровар на школу.

Читальники рогізняньскі описують нам ще свою коляду з садагурскими читальниками. Дуже она всїм подобала ся, тільки нарікають, що деякі нерозумні панотці, дяки і даскали називають їх за то „унїятами", а они православні Русини. Виходить на таке, що православний Русин не повинен дбати о то, щоби помудрійшав, бо як о то дбає, то він вже унїят. І вже то слово „унїят" самі православні гонителі Русинів так вмовили в селян, що они тепер і поміж собою говорять: „Коли ми унїяти, то най і так буде!" Здає ся, не такого кінця сподївали ся вороги читалень „Рускої Бесїди", воюючи против освіти народної і справдї повинні перестати словом „унїят" воювати, бо то не по християньски.

Уласкавленє. Цїсар уласкавив засуджену львівским трибуналом на кару смерти Гриву Берґер, котра в лютім 1895 р. з нужди вбила свою 11-місячну дївчинку. Найвисший трибунал замінив кару на 15 лїт тяжкої вязниці.

Срібні монети по 10 і 5 кр. а. в. виходять з днем 31-го грудня с. р. з ужитку, отже приватні особи лише до того часу мусять їх принимати за цїну 20 взглядно 10 гелєрів. Однак всї каси і уряди будуть стару монету принимати до 31-го грудня 1898 р.

Спір о церкву. Русини в Гасельтонї в північній Америцї вибудовали гарну гр. кат. церков. Але ся церков стала ся причиною братнього спору. Американьске право жадає іменно, щоби кожда церков була в іпотечних книгах записана на чиєсь імя; звичайно записує ся церков на імя епископа відповідної дієцезиї. Тепер же в Гасельтонї жадає одна часть Русинів, щоб церков записано на імя епископа в Скрентонї, а друга знов на імя кардинала Сембратовича. З того спору прийшло до судового процесу, бо одна часть жадає звернення 30.000 долярів, котрі зложила на будову тої церкви. Судовий процес відбуде ся в Вайлькс-Баре.

Патріярхальний звичай. Жінка трансвальского президента Крюґера відзначає ся своєю демократичною вдачею. Хто її побачить, думає, що має перед собою товсту ключницю, а найбільше проживає пані президентова в кухни. Недавно відвідила її одна голяндска приятелька, а „танта", як президентову загально називають, приняла її з закоченими рукавами та

учити ся, хоч мало котрий аранжер мав то вдоволенє, що ціле єго „войско" на балю чи вечерку було до танцю вимуштроване, як належить ся.

Ті штукарі в танцях, або красше би їх назвати: артисти з тактом в ногах, що танцюють на то, аби на них люди дивили ся, мусять таки всї свої рухи обдумувати, обчисляти і на розум брати; у них для психольоґа нема що шукати. Але ті танцї, коли то не зважаючи на публику, танцює ся з серцем чи завзятєм, ті танцї вже неоднин цїкаві для слїдителів людскої душі.

Коли приглянути ся танцям, то найдемо між ними великі ріжницї. Є так звані конверзацийні танцї, котрі виконує ся ґрупами після означених форм і при котрих найбільше уважає ся на зручну ґречність і ґречну зручність, — а відтак є кручені танцї, де пара обнявшись взаїмно крутить ся довкола салї. Конверзацийних танцїв уживають дуже мало тай то при них дїють ся ріжні змови чи замови на кручені танцї, а дуже часто і кінчать ся також „крученєм". За те вже „кручених" танцїв маємо що неміра, крутить ся нарід цїлу ніч, як нанятий. Коли з тих обявів зробити „учений" висновок, то буде він такий: „Взагалї найбільше танцюють люди кручені танцї".

Ті танцї в ріжних національних типах складають ся звичайно з двох, рідко коли з трьох кроків, котрі стягають ся у два; при тих кроках чоловік завсїгди то підниває ся то знижає ся, так що то „по ученому" можна порівнати з трохеєм і дактилем.

Отже хто хоч троха має музикальне ухо, той стає резонансом, у нїм несьвідомо відзивають ся ті симпатичні тони, підносять ся і обнижають ся, і як чоловік іменно з сеї причини в такт музики плеще руками або пукає рукою в стіл, зовсїм так само він „пише" ногами на підлозї, що потрібно. Звідси то покійному Орфеєви трафила ся пригода, що навіть якісь музикальні камені танцювали; і звідси то також панни і хлопцї просто ненаситні що-до танцїв, крутили би ся без кінця, без міри. У них ще той резонанс сьвіжий...

Бувають люди, котрі дивують ся: як взагалї танець, що так томить цїле тїло, що від него нераз і кости і нагнїтки і серце болить, може бути чимсь приємним? Адже як би сказати панні: „іди три милї пішки стиснена корсеткою, в атмосфері горячій, нездоровій", то образилась би і сказала би ще яке остре слово, — а прийде ся баль, та сама панна що найменче три-чотири милї на ніч крутить ся та ходить, стиснена корсеткою, в салї душній, повній випарів, поту, задухи, перфум, пудру, пороху і т. п. Чому-ж она в тім находить вдоволенє? Чому „кібіц" гіркий піт обтирає з чола а працює дальше ногами?

Взятись би до метафізики і сказати, що красний пол то одна половина а поганий то друга і они лиш разом становлять цїлість, тому й себе шукають та в парі танцюють, — таке поясненє зовсїм не вистарчає, бо ми вже бачили, як дївчата зовсїм не перебираючи, коли „хлопцїв" нема, одна другу обіймаючи, і танцюють самі, аж любо Або знов коли вже й мають вибирати танечників, то звичайно не дуже дивлять ся на красу їх лиця або иньші прикмети їх чи то моральні чи матеріяльні, тільки найбільшу вагу кладуть на то, як „він" танцює. Танцює він гарно, то бодай на салї балевій находить велику ласку у панночок.

Коли-ж, як виходить з того, танцює ся для самих танцїв, то видко, що в натурі чоловіка лежить, уже наклін до такого руху — і як центрифуґальна сила у мертвих тїл має свої правила, так і в живій „масї тїла" викликує музичний ритм всїлякі рухи. Розуміє ся до тих природних, хоч як дивно нераз виглядаючих обертасів та підскоків, прилучує ся також природна, несьвідома охота подобати ся і „показати ся".

Єсть то може занадто непоетичне поясненє танцю і єго мотивів, оно занадто матеріялїстичне, але таки оно найбільше оправдане. Розуміє ся є люди, котрі не одушевляють ся танцем аж так, щоби і себе підчас того забули і ту особу, з котрою танцюють, та щоби відчували тоді самі естетичні вдоволеня з виконуваня „штуки", але они не суть правдивими танечниками, хоч і у них проявляють ся дуже симпатичні для панночок почутя.

Ритмічний рух тїла, а відтак флюктуация викликують в чоловіцї живійший обіг крови і живійшу діяльність мозку, котрі то обяви спонукують нераз танечну пару дивити ся на себе тужними очима, єго нахиляють до поцїлунку єї руки, їй викликують прекрасний

звиняла ся, за се тим, що власне мішае тісто на хліб. Допровадивши свою тоалету до порядку, почастувала президентова свою приятельку власноручно кавою, а опісля так само власноручно занесла одну філіжанку кави варті, що стояла перед палатою президента. Ну, се справді по патріярхальному!

Процесовичі. В селї Г. спорили два селяни за стежку, котра провадила поміж їх обійстями в поле, з чого нарешті прийшло до процесу; кождий з них твердить, що та стежка то єго власність. По довгих коровoдах і тяганинах, котрі не одну сотку коштували, признано стежку одному на власність, а другому признано право ужитку тої стежки. Недавно тому хотів властитель відкупити від свого сусїда право ужитку тої стежки, і при розслїдї громадского пляну і книг ґрунтових виказало ся, що стежка не була нїколи власностю приватною, а тілько — громадскою. Так ті два селяни стратили за нїщо цїлі сотки...

Смерть в службі. В ночи на 22-го с. м. війт в Добротові, повіту надвірнянського, вийшов в ночи для сконтрольованя коршми, а побачивши сьвітло вступив до коршми, де застав кількох запиваючих ся селян, а межи ними і свого брата. Війт завізвав піяків, щоби розійшли ся. Один з присутних ударив війта, а коли другі відгрожували ся, війт, побачивши, що єму грозить небезпечність, отворив вікно і вискочив. В тій хвили, коли вискакував, один з піяків рубнув єго сокирою і убив на місци. Межи убійниками був і брат війта. Слїдство веде ся.

Про огонь в катеринославскім театрі, о котрім донесли телеґрами, пишуть російскі часописи отсе: Одна артистка вибігши на сцену крикнула „огонь"! Публика кинула ся товпою до двох виходів з театру. Серед страшного крику і глоти люди душили ся в домі. За пів години театр завалив ся. Дах з паперової маси прикрив множество осіб, старших і дїтий. Одна мати кинула ся просто в огонь за дїтьми. Трупи цїлком спалені. Доси добуто зі згарищ 49 трупів, по найбільше дїтий. — Иньші часописи подають число погибших 150 осіб, хоч — як пишуть — добуто доси лиш 78 трупів. Кілька трупів есть цїлком неушкоджених і лїкарі сконстатували смерть від серцевого удару в наслїдок страху. Публика, що була в льожах уратувала ся, а найбільше погибло тих, що були на ґалерії, бо огонь дуже скоро розширив ся. Российский цар велїв собі зложити справоздане о тім нещастю і прислав для родин погибших 100.000 рублїв. Яка глота панувала в театрі між публикою, видко з того, що деякі трупи не спалені найдено з повідриваними руками.

Дрібні вісти. Кваліфікаційні іспити для народних учителїв і учительок в Станїславові відбудуть ся дня 25-го лютого. Подавати належить до 15-го лютого с. р. — Товариство „Родина" в Коломиї устроює на дохід будови „Народного Дому" в Коломиї вечерок з танцями дня 3-го лютого с. р.

Наука, Штука і Лїтература.

—o—

Перший випуск ілюстрованого „Кобзаря" вже вийшов. Ширше про него говоримо на иньшім місци. Другий випуск вже почав друковатись і вийде при кінці марця с. р. Обіймати ме ось які твори з рисунками академіка М. Микешина: 1) „Утоптала стежечку" з 1 рисунком; 2) „Тарасова ніч" з 1 рис.; 3) „Перебендя" з 1 рис.; 4) „Пустка" з 1 рис.; 5) „Причинна" з 5 рис. і 6) Оден рисунок невикінчених малюнків Т. Шевченка „Русалки". Цїна 2. випуска в препумерації 1 карб. Бажаючі набути обидва перші випуски, можуть дістати їх по 1 карб. кождий. Замавляти треба в конторі друкарнї П. І. Бабкина (Петербург, мала Морска дім, Ч. 20.

„Одесскія Новости" звіщають, що перекладниця звістної песи „Товариш Фріц" з францускої на українсько-руську мову пїд заг. „Пан Микола" — панї Л. Д. Левітон — недавно переложила на нашу мову песу „Власть тьмы". П. Левітон удалась письменно до ґр. Л. Н. Толстого з просьбою о дозвіл надрукувати і виставити на сценї єї переклад. В тих днях прийшла відповідь з Ясної Поляни: ґр. Л. Н. Толстой дякує за переклад „Власть тьмы" і з вдоволенем годить ся на популяризацію песи єго на українсько-руську мову.

Кінчать ся друкувати в Чернїгові і небавом вийдуть: „Байки Леоніда Глїбова" і „Байки Б. Грінченка".

„Главное управленіе по дѣламъ печати" заборонило друкувати книжку Б. Грінченка „Маленькі люди". Вся вона складаєть ся з річий уже друкованих останними роками в Росиї. Дозволено друковати казку З. Т. „Санько Музика". Післано до цензури рукопись під заг. „Добра порада, оповіданє М. Загірної", а до цензури драматичної комедию Б. Грінченка на чотири дїї під заг. „Дядькові примхи".

Иллюстрированый „Кобзарь" Т. Г. Шевченко. Илюстрировалъ М. І. Микѣшинъ. Съ малороссійскимъ и русскимъ текстомъ. Выпускъ первый. — В Петербурзї, 1896 р 32 стор. 4º і 9 ілюстраций. Цїна 1 карб. О тім видавництві читаємо в 1. ч. Зорі: Заповіданого видавництва саме тепер появив ся випуск перший. На 32. стор. 4º поміщено в оригіналї і в перекладї Н. Гербеля дві поеми: „Засьвів" („Думи мої, думи..." і „Катерину" з 8 малюнками. До „Засьвіву" відносить ся оден малюнок, про котрий каже автор, що єго зробив з памяти. В останні три роки свого житя наш поет живучи в малїй комнатці в будинку Академії штук, майже що днини бачив ся з артистом, що мешкав о оден поверх висше. Багато разів бачив артист его в такій задумчивій (як на рисунку) позї, як нервово ломав руками своє гусяче перо. Сей рисунок присьвятив артист видавцеви „Ілюстр. Кобзаря" П. Бабкинови. — „Катерину" ілюструє сїм малюнків: Перший (присьвячений Петрови Іл. Чайківскому) відносить ся до слів: „Не слухала Катерина нї батька, нї неньки... в садочок ходила". Другий малюнок ілюструє сцену, коли старий батько на просьбу Катерини о прощене, відповідає: Молись Богу та йди собі, менї лекше буде". Третий малюнок (присьвячений поетови Аполльонови Мик. Майкову) відносить ся до хвилї, коли Катерина розпитує чумаків про шлях в Московщину, — а четвертий ілюструє сцену стрічи з Іваном, котрого безталанна питає: „Ти не пізнав мене, Иване? Серце подиви ся! Се ж Богу, я Катруся!..." Пятий малюнок з'ображає хвилю, коли Катерина не могучи допроситись Москалів, щоби взяли дитину і віддали старшому за сина, положила єї на шлях. — шестий представляє, як вона кидаєть ся в воду, семий — кобзаря, що сьпіває „Ісуса"; коло старого стоїть „торбинками обвішаний його поводатий" і з сумом споглядає за берлином... Всї малюнки, окрім першого до „Катерини", на котрім дата вказує 3-го вересня 1893, походять з року 1895-го. Крім малюнків М. Микешина, є ще оден рисунок — портрет судженої Т. Шевченка, дївчини Лукерії, нарисований самим поетом і за житя переданий ним М. Микешинови. Побіч сих малюнків, котрі відбиті на окремих картках слоневого паперу, поміщено перед кождою поемою більші, відповідні до змісту, вінєти, нарисовані рівно-ж М. Микешином. Окладинка випуска оздоблена також рисунком М. Микешина (з 1893 р.). Зміст єго вияснює заголовок: „Апотеоза музи і творів вічного Кобзаря Тараса Григоровича Шевченка. Скомпонував і зробив всї малюнки до „Кобзаря" — Тарасів полузапорожець". У Петербурзї, року божого 1866 р. Всї малюнки виконані фототипією.

Обидва тексти, відбиті гарним письмом виразним т. зв. „терциєю", йдуть побіч себе — в червоних обвідках. Перед текстом поміщена отся передмова, написана Д. Мордовцем:

„Другу вже тисячу років живе Україна, і за цїле своє тисячерїчне житте не мала вона між синами своїми другого такого благовістника рідної мови, як той, безсмертні твори котрого виявляють ся тепер перед ними у новому виданню, а люди, щасливі й нещастні, великі й малі, добрі й недобрі, котрих він живцем виводив перед нами — перед духовними очима нашими, встають тепер нам у-вічцю, у гарних малюнках талановитого М. О. Микешина, такими, якими вони були дійстно — з їх обличчем, у їх постаті, у своєму власному убранні. Чарівничим словом своїм Шевченко показав нам і цїлому мирови душу того самого люду, котрого він сам був найкращим й найбогатшим над усїма своїми духовними силами сином. І се сьвята правда. Бо Шевченко з самої чистої духовної криниці, з найвижчого, сьвятого жерела черпав своє поетичне натхнєне, молячись і благаючи у одній своїй поемі таке:

Благословенная в женах,
Сьвятая, праведная Мати і т. и.

„І слово те послало ся йому: — душа поета „огненно заговорила", віще слово його „пламенем взялось" і „серце людям розтопило", і тає тає серце усякого питаючи й споминаючи пламенні речі поета, тає, як віск перед лицем огня, як сьвічечка перед образом".

Телеґрами „Буковини".

—o—

з дня 25. січня 1896 р.

Відень. Нїмецка кольонїя устроїла з нагоди уродин нїмецкого цїсаря і 25-лїтного ювилею істнованя нового нїмецкого цїсарства торжественний вечер в присутности нїмецкого амбасадора і заступників союзних держав. На пирі взношено одушевлені тоасти на австрийского і нїмецкого цїсаря і вислано телеґрами до нїмецкого цїсаря і Бісмарка.

Букарешт. В парляментї відповідав президент мінїстрів Стурдза на інтерпеляцию в справі поголосок про непорозуміня між ним а мінїстром внутрішних справ Флєва. Палата висказала одноголосно Стурдзї вотум довіря; димісия Флєвого певна.

Париж. Вчера зрана спіткнули ся коло двірця Порт Мельбо два особові потяги; 2 особи вбиті, 10 ранених.

Кове. Бельґійска королева має ся трохи лїпше, але є там все ще ґрізний.

Царгород. Наказане зменьшене уоружених баталїонів редіфів знесено задля виступленя Курдів в провінциї Дерзін. Доносять о повних ворогованях між Курдами і турецкими війсками. Тут побоюють ся, що усмирене зможе наступити лише з більшими війсками аж на весні.

румянець на лице — а вкінци обоїх разом ведуть під вінець. Таке поясненє мотивів танцю певно сподобає ся більшости красних наших читательок, а навіть пересьвідчить їх, але... тамте непоетичне поясненє танцю таки має більше за собою. Врешті, як би спитати танцюючих, чому они танцюють, що красного і приємного бачать у танцях, то показалась би фатальна річ, а именно на сто певно девятьдесять осіб не знало би дати якусь обдуману, ясну відповідь в справі вартости і приємности танцю. Коли не вірите, спитайтесь самі? Танцюють молоді люди, не здаючи собі звичайно справи з того.

Одно лиш чудно у панночок, особливо молодих, що їм більше імпонує гордий танечник з цїлою купою котиліонових ордерів на грудях, а притім з порожною головою, ніж якийсь там завилий в архіві професор, хоч би й молодий, але такий, що не мав коли навчити ся зґрабно крутити ся на гладкій підлозї. Треба їм ті панночки дома навчити, щоби они тих двох „панів" щонайменче однакозо поважали, однаким поглядом на них дивили ся, бо не знати, що до прозаїчного житя поза балевими салями більше потрібне, чи танцї, чи серіозне понятє житя і працї...

ВИДАНЯ ВАСИЛЯ ЛУКИЧА.

I. ЛІТЕРАТУРНІ ЗБІРНИКИ:

1. **Ватра.** — В Стрию, 1887 р. 215 стор. в 8⁰. Ціна 1 злр.
2. **Квітка.** — У Львові, 1890 р. 128 стор. в 8⁰. Ціна 30 кр.
3. **Рідний зільник.** — У Львові 1891 р. 136 стор. в 8⁰. Ціна 30 кр.
4. **Левада.** — У Львові, 1892 р. 103 стор. в 8⁰. Ціна 25 кр.
5. **Рідна стріха.** — У Львові, 1894 р. 120 стор. в 8⁰. Ціна 25 кр.

II. ЗБОРОВІ ТВОРИ:

6. **Твори Василя Чайченка.** — (Оповідання) — У Львові, 1892 р. 207 стор. в мал. 8⁰. Ціна 80 кр.
7. **Твори Василя Чайченка** Том II. (Сонячний промінь). — У Львові, 1892 р. 174 стор. мал. 8⁰. Ціна 60 кр.
8. **Твори Василя Чайченка.** Том III. (На розпутті) — У Львові, 1892 р. 210 стор. мал. 8⁰. Ціна 80 кр.

III. ПОВІСТИ, РОМАНИ, ХРОНІКИ І ОПОВІДАНЯ.

10. **Навіжена**, пов. Нечуя-Левіцкого. — У Львові, 1891 р. 84 стор. мал. 8⁰. Ціна 20 кр.
11. **Поміж ворогами**, пов. Нечуя-Левіцкого. — У Львові, 1893 р. 180 стор. мал. 8⁰. Ціна 40 кр.
12. **За громаду**, хрон. К. Т. Подоленка — У Львові, 1892 р. 94 стор. мал. 8⁰. Ціна 20 кр.
13. **Художник**, пов. Т. Шевченка переклад Ол. Кониського. — У Львові, 1894 р. 101 стор. мал. 8⁰.
14. **Між народ**, пов. М. Школиченка. — У Львові 1894 р. 92 стор. мал. 8⁰. Ціна 20 кр.
15. **Хо**, казка Михайла Коцюбинського — У Львові, 1894 р. 34 стор. 8⁰.
16. **Облога Буши**, пов. Мих. Старицкого. — У Львові, 1894 р. (кінчить ся друковати).
17. **Грішники**, роман хроніка Олек. Кониського. — У Львові, 1895 р. 192 стор. мал. 8⁰. Ціна 50 кр.
18. **Пани й люди**, повість Володимира Левенка. — У Львові, 1893 р. 168 стор. мал. 8⁰. Ціна 80 кр.

IV. ДРАМИ.

19. **Лимерівна**, в 5 діях Панаса Мирного — У Львові, 1892 р. 67 стор. мал. 8⁰. Ціна 20 кр.
20. **Титарівна**, в 5 діях Марка Кропивницкого. — У Львові, 1892 р. 63 стор. мал. 8⁰. Ціна 20 кр.
21. **В темряві**. в 5 діях Мих. Старицкого — У Львові, 1893 р. 91 стор. мал. 8⁰. Ціна 20 кр.

V. ПІДРУЧНИКИ І ТВОРИ ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВІ.

22. **Руский правотар домовий.** Том. I. [Закон цивільний]. — У Львові, 1885 р. XVI і 432 стор. вел. 8⁰. Ціна 2 злр. 50 кр.
23. **Угорска Русь**, еї розвій і теперішний стан. — У Львові, 1887 р. 30 стор. вел. 8⁰. Ціна 15 кр.
24. **Юрий Коссован**, проба критичного розбору автобіоґ. его повістий і житеписи нап. Олек. Колесса, — У Львові, 1893 р. 99 стор. мал. 8⁰. Ціна 30 кр.
25. **Остатні романи Г. Сінкевича**. Два відчити М. Грушівского — У Львові 1895 р. 50 стор. 16⁰.
9. **Твори Карпенка-Карого.** (Мартин Боруля. Сто тисяч. Безталанна. Що було, те мохом поросло. Чабан). — У Львові, 1895 р. (кінчать ся друкувати),

Всі повисші твори можна набути в Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, ул. академічна ч. 8 і в Книгарні Ставропигійській.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празі, загально признаний знаменитий усмирюючий лік на втиранє: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптиках. Просимо жадати сей загально улюблений домашний лік просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним значком охоронним „Котвиця“, бо лише ті правдиві.



Аптика Ріхтера під золотим львом у Празі.

ПРАВДА,

вістник політики, науки і письменства

виходити ме

З НОВИМ РОКОМ 1896

— раз в тиждень кождої пятниці —

в обсімі одного аркуша.

Ціна в Австриї річно: 4 р., піврічно 2 р. чвертьрічно 1 р. за границею (задля значних коштів пересилки) річно 8 рубл., піврічно 4 рубл.

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складі:

„Іюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, по 1 зр. 20 кр. за річник, а всі 9 разом за 9 злр.

— З пересилкою почтовою 9 зр. 30 кр. —

„ДНІСТЕР“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові,

улиця Валова ч. 11,

засноване на підставі концесиї ц. к. міністерства справ внутрішних з дня 9. грудня 1891 р. ч. 22751, розпочало свою діяльність дня 15. н. ст. вересня 1892 р.

„Дністер“, опертий на засаді взаїмности своїх членів, обезпечає всяке майно движиме і недвижиме против шкід огневих під найприступнійшими условинами і почислює можливо найнизші премії.

Всякі шкоди лікедують ся і виплачують ся сейчас по пожарі.

Зголошения о уділене аґенциї в місцевостях, де нема аґентів „Дністра“, принимають ся.

ВСІХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Др. Едмунд Кароль Фухс

смер. секундар ц. к. публичного шпиталю у Відни і оператор на ц. к. університетскій клініці для очий проф. д-ра. Фухса у Відни, осів тут яко

специяліст для слабостий очий

УХ і ГОРТАНКИ,

та ординує що дня від 10—12 год. перед полуднем і від 2—4 попол. при ул. панькій, ч. 29. 1—3 Для бідних безплатно від 9—10 рано.

Експедиция аноисів Л. Горовіца в Чернівцях.

БУКОВИНА

з новим 1896 роком почала виходити ЩОДНЯ кромі неділь і сьвят. Доси, як звістно, появляла ся наша часопись чотири рази в тиждень з недільним додатком; тепер БЕЗ ПІДВИСШЕНЯ ПЕРЕДПЛАТИ, будуть наші передплатники діставати „БУКОВИНУ“ ЩОДНЯ.

Передплата на „БУКОВИНУ“ в 1896 році виносить на цілий рік **10** зр., на пів року **5** зр., на чверть року **2** зр., **50** кр., місячно **1** зр.

Кромі того без ніякої доплати одержать наші читателі в протягу 1896 року яко премію

ТВОРИ Ю. ФЕДЬКОВИЧА,

з котрих перший том станемо зараз друкувати, скоро тілько урядимо власну друкарню, що наступить **в лютім 1896 року.**

Видає тов. „**Руска Рада**“ в Чернівцях. Відповідає за редакцию **Осип Маковей.** З друкарні Г. Чоппа

